C/2026/3239

2.7.2026.

Mišljenje Europskog gospodarskog i socijalnog odbora

Prijedlog uredbe Vijeća o uspostavi Programa za istraživanja i osposobljavanje Europske zajednice za atomsku energiju za razdoblje 2028. – 2032. kojim se nadopunjuje Okvirni program za istraživanja i inovacije Obzor Europa i utvrđuje doprinos Zajednice projektu ITER te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (Euratom) 2025/1304

(COM(2025) 594 final – 2025/0594 (NLE))

(C/2026/3239)

Izvjestiteljica: **Alena MASTANTUONO**

Savjetnik/ica:	Tellervo KYLÄ-HARAKKA-RUONALA (za izvjestiteljicu, Skupina I.)
Zakonodavni postupak:	EU Law Tracker
Zahtjev za savjetovanje:	Council of the European Union, 24.9.2025.
Pravna osnova:	članak 40. Ugovora o Euratomu
Dokument/i Europske komisije:	COM (2025) 594 – final Sažetak dokumenta COM(2025) 594
Nadležna stručna skupina:	Stručna skupina za promet, energiju, infrastrukturu i informacijsko društvo
Datum usvajanja u Stručnoj skupini:	9.3.2026.
Datum usvajanja na plenarnom zasjedanju:	18.3.2026.
Plenarno zasjedanje br.:	604
Rezultat glasanja (za/protiv/suzdržani):	209/1/5

1. PREPORUKE

EUROPSKI GOSPODARSKI I SOCIJALNI ODBOR (EGSO):

1.1. **pozdravlja** predloženi Program Europske zajednice za atomsku energiju za istraživanje i osposobljavanje za razdoblje 2028. – 2032. (dalje u tekstu „Program”) i ističe njegovu višestruku ulogu u promicanju konkurentnosti, sigurnosti i održivosti; u tu svrhu naglašava potrebu da se osigura njegovo adekvatno financiranje i proširi cijeli raspon ulaganja, od osnovnog istraživanja do potpune provedbe;

1.2. **smatra** da bi, uz financiranje EU-a, i države članice trebale povećati financiranje, a trebalo bi potaknuti i privatno financiranje; poziva na odgovarajuće financiranje poduzeća svih veličina i uključivanje niza aktera u suradnička i prekogranična partnerstva za istraživanja i inovacije, čime bi se povećala konkurentnost europskih industrijskih ekosustava i gospodarska sigurnost EU-a;

1.3. **ističe** važnost međunarodne suradnje u razvoju novih tehnologija i rješenja i pritom prepoznaje potrebu za prikladnom procjenom i upravljanjem rizicima kako bi se osiguralo isključivanje trećih strana koje ne ispunjavaju opće vrijednosne i sigurnosne kriterije Programa, kao i to da se suradnjom štite gospodarski i sigurnosni interesi EU-a, među ostalim kad je riječ o financijskim aspektima i primjeni rezultata;

1.4. **smatra** da je razvoj energije fuzije ključna stavka financiranja u okviru Programa i da je važno podržati ulogu EU-a u ITER-u radi jačanja europskog ekosustava energije fuzije u globalnom kontekstu te ubrzavanja prihvaćanja na tržištu i uvođenja energije fuzije u EU-u;

1.5. **naglašava** potrebu za adekvatnim financiranjem razvoja drugih nuklearnih tehnologija u energetskom sektoru, uključujući male i napredne modularne reaktore, napredna goriva i materijale te sigurna rješenja za gospodarenje radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom, pri čemu poseban naglasak treba staviti na nuklearni gorivni ciklus;

1.6. **potiče** usmjeravanje resursa na razvoj i prihvaćanje nuklearnih tehnologija u neenergetske svrhe, kao što su primjene u medicinskom, svemirskom, poljoprivrednom i industrijskom sektoru; smatra da su sprečavanje rizika i pripravnost, kao i zaštita ljudi i okoliša od rizika za sigurnost, međusektorski ciljevi Programa te poziva na informiranje o nuklearnim pitanjima putem komunikacije i interakcije s predstavnicima civilnog društva;

1.7. **poziva** na primjerena ulaganja u razvoj vještina i kompetencija u području nuklearne energije kako bi se osigurala dostupnost vrhunskih talenata i kvalificirane radne snage; u tu svrhu potiče integraciju nuklearnih pitanja u obrazovanje na svim razinama i promicanje privlačnosti zanimanja u tom području, uz istodobno jačanje prekogranične mobilnosti i umrežavanja s pomoću istraživačke i tehnološke infrastrukture na visokoj razini;

1.8. **zalaže se** za provedbu pojednostavljenja iz perspektive korisnika u svim administrativnim aspektima Programa i u svim fazama postupaka prijave i dodjele te poziva na to da postupci i programi rada budu lako dostupni svim potencijalnim korisnicima, uključujući MSP-ove;

1.9. **naglašava** potrebu za stvaranjem snažne sinergije između Programa, Europskog fonda za konkurentnost (ECF), Obzora Europa i drugih relevantnih fondova i programa EU-a, među ostalim primjenom pristupa usmjerenog na rezultate, pri čemu treba uzeti u obzir posebnosti predmetnog ekosustava i poštovati načelo tehnološke neutralnosti.

2. POJAŠNJENJA

Horizontalni argumenti

2.1. Ovo mišljenje EGSO-a najnovije je u nizu mišljenja EGSO-a o programima Euratoma za istraživanja i osposobljavanje, a neposredno mu prethode mišljenja o programima za razdoblja 2021. – 2025. ([1]) i 2026. – 2027. ([2])

2.2. EGSO je nedavno sastavio i nekoliko drugih mišljenja o području nuklearne energije, kako je navedeno u odgovarajućim točkama u nastavku. Osim toga, EGSO putem nekoliko mišljenja doprinosi pripremi novog VFO-a, među ostalim o ECF-u ([3]) i Obzoru Europa ([4]), koja su najrelevantnija za Program.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.1. (Program)

2.3. Program je dio paketa sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira (VFO) i doprinosi nekoliko prioriteta EU-a, među ostalim konkurentnosti i sveobuhvatnoj sigurnosti (riječ „sveobuhvatno" obuhvaća različite dimenzije sigurnosti). Posebni ciljevi Programa koji se odnose na unapređivanje istraživanja u području sigurnih i inovativnih nuklearnih tehnologija i osiguravanje povezanih vještina i talenata u EU-u u potpunosti su opravdani. Kako bi se ispunili svi njegovi ciljevi, treba osigurati da financijska omotnica Programa bude primjerena za njegovu provedbu.

([1]) SL C, C/2019/110, 22.3.2019.
([2]) SL C, C/2025/2968, 16.6.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2968/oj.
([3]) SL C, C/2026/873, 27.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.
([4]) Mišljenje EGSO-a „Obzor Europa" (SL C, C/2026/1973, 28.4.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1973/oj).

2.4. Pritom je važno da se nastoji ostvariti sinergija s drugim povezanim fondovima i programima EU-a (vidjeti preporuku 1.9.) kako bi se osigurala adekvatna ulaganja tijekom različitih faza, od temeljnih istraživanja do inovacija i potpune provedbe.

2.5. S obzirom na to da okvirna financijska omotnica Programa iznosi 6,7 milijardi eura za razdoblje od pet godina, što odgovara manje od 6 % omotnice Obzora Europa i manje od 4 % omotnice ECF-a za razdoblje od sedam godina, suradnja s drugim fondovima potrebna je i kad je riječ o resursima.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.2. (interna suradnja)

2.6. S obzirom na znatne potrebe za ulaganjima u području Programa, moraju se, uz financijska sredstva EU-a, povećati i nastojanja na razini država članica. Potreba da se odgovori na geopolitičke, geoekonomske i okolišne izazove iziskuje od država članica da povećaju ulaganja u istraživanja i inovacije općenito, ali i u nuklearnu znanost i tehnologije.

2.7. Također je važno u tu svrhu iskoristiti privatno financiranje i javne i privatne aktere uključiti u suradnička i prekogranična partnerstva za istraživanja i inovacije, koja obuhvaćaju poduzeća, istraživačke institucije, sveučilišta i druge dionike. Osim velikih poduzeća koja prevladavaju u tom tržišnom okruženju, inovativna *start-up* poduzeća mogu dati vrijedan doprinos razvoju i prihvaćanju nuklearne tehnologije u nekim dijelovima lanaca vrijednosti. Raznolika i prekogranična partnerstva neophodna su za jačanje europskih industrijskih ekosustava, a time i ukupne konkurentnosti i gospodarske sigurnosti EU-a.

2.8. Snažni tehnološki kapaciteti sve su važniji aspekt u određivanju globalnog utjecaja i moći. Zajednica za nuklearna istraživanja uglavnom se sastoji od velikih poduzeća i javnih subjekata. Stoga je ključno osigurati dostatna sredstva za velike aktere i potaknuti njihov rad u području istraživanja, razvoja i inovacija. Pritom je važno ojačati ulogu manjih poduzeća kao što su inovativna *start-up* poduzeća. Stoga bi trebalo utvrditi maksimalnu stopu financiranja do 100 % za poduzeća svih veličina u fazi istraživačkih i inovacijskih aktivnosti te do 100 % za MSP-ove i do 70 % za velika poduzeća kad je riječ o inovacijskim aktivnostima.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.3. (međunarodna suradnja)

2.9. Za razvoj novih tehnologija i rješenja potrebni su golemi resursi, što nije moguće bez međunarodne suradnje. Stoga je potrebna suradnja s trećim stranama kako bi EU razvio svoje kapacitete i globalnu ulogu u području nuklearne energije.

2.10. S druge strane, rizici povezani sa suradnjom s trećim stranama moraju se adekvatno procijeniti i njima se mora adekvatno upravljati. Valja osigurati da se u okviru suradnje ostvaruju gospodarski interesi EU-a u pogledu doprinosa i koristi. Ključno je i očuvati gospodarsku sigurnost EU-a – od opskrbe sirovinama do zaštite prava intelektualnog vlasništva.

2.11. Osim uvjeta za zaštitu izravnih gospodarskih i sigurnosnih interesa EU-a, predloženi kriteriji za sudjelovanje trećih zemalja u Programu uključuju i opće vrijednosne kriterije. Ti bi se kriteriji trebali strogo primjenjivati kako bi se isključile zemlje koje ih ne ispunjavaju ili krše međunarodna načela mira i sigurnosti.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.4. (energija fuzije)

2.12. S obzirom na znatne mogućnosti koje pruža energija fuzije, neophodno je dodijeliti dostatna sredstva za napredak u tom području. Kako bi se prevladale znanstvene, tehnološke i tržišne prepreke koje ometaju njezin razvoj i prihvaćanje, sve faze ulaganja trebalo bi smatrati jednom cjelinom, od istraživanja preko pilot-projekta pa sve do uvođenja i rada u punom opsegu, uključujući potrebnu infrastrukturu. Predstojeća komunikacija Komisije o strategiji EU-a za fuziju trebala bi za to pružiti sveobuhvatan okvir.

2.13. Predlaže se da se velik dio proračuna Programa (4 milijarde eura) dodijeli doprinosu EU-a projektu ITER. To je opravdano s obzirom na potrebu za ubrzanjem prihvaćanja energije fuzije na tržištu i jačanjem europskog ekosustava. Time se dopunjuje i inicijativa Obzora Europa za razvoj fuzije u okviru predloženog projekta budućnosti, čiji je cilj odgovoriti na izazove uvođenja energije fuzije u mrežu EU-a.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.5. (ostala ulaganja u nuklearnu energiju)

2.14. Povećana potreba za sigurnošću opskrbe i dekarbonizacijom energetskih sustava učinila je nuklearnu energiju privlačnijom opcijom u proizvodnji energije, a na državama članicama je da odaberu vlastitu kombinaciju izvora energije. Zamjena fosilnih goriva izvorima energije s nultim i niskim emisijama ugljika nije samo pitanje proizvodnje energije nego i pitanje važno u kontekstu napora koje razne industrije i drugi potrošači energije ulažu u dekarbonizaciju. To iziskuje veća ulaganja u razvoj i uvođenje inovativnih, sigurnih i zaštićenih nuklearnih tehnologija i sustava, kako je navedeno u mišljenju EGSO-a ([5]) o komunikaciji Komisije ([6]) o oglednom nuklearnom programu iz 2025. godine.

2.15. Mali modularni reaktori i napredni modularni reaktori primjeri su tehnologija sa sve većim potencijalom. Mali modularni reaktori prepoznati su kao čisto i fleksibilno rješenje za proizvodnju električne i toplinske energije za stambene i industrijske primjene, što uključuje proizvodnju vodika. Cilj strateškog akcijskog plana Europskog saveza za male modularne reaktore ([7]) jest uvođenje malih modularnih reaktora i pružanje pomoći industriji EU-a da raste i natječe se na globalnoj razini. Akcijski plan treba poduprijeti financijskim sredstvima EU-a, među ostalim u okviru Programa Euratoma. On je ujedno i temelj za predstojeću strategiju Europske komisije za male modularne reaktore.

2.16. Budući da tehnologije fisije već mogu kratkoročno, srednjoročno i dugoročno doprinijeti klimatskim ciljevima EU-a, zaslužuju veće priznanje povećanjem sredstava koja se dodjeljuju fisiji i osiguravanjem koeficijenta ublažavanja klimatskih promjena od 100 % u skladu s Uredbom o uspostavi okvira za praćenje proračunskih rashoda i uspješnost i drugih horizontalnih pravila za programe i aktivnosti Unije. Inovativne aktivnosti povezane s tehnologijama fisije (mali modularni reaktori, napredni modularni reaktori, gorivni ciklus itd.) također bi trebale biti prihvatljive za projekte budućnosti u okviru programa Obzor Europa.

2.17. Mora se intenzivno raditi i na poboljšanju sigurnog gospodarenja radioaktivnim otpadom i istrošenim gorivom ([8]). Treba uložiti konkretne napore u razvoj nuklearnog gorivnog ciklusa, čime bi se odgovorilo na geopolitičke izazove povezane sa sigurnošću opskrbe gorivom i poboljšala sigurnost za okoliš. S obzirom na to koliko je važno jamčiti sigurno i zaštićeno zbrinjavanje radioaktivnog otpada, mora se povećati kapacitet programa EURAD 2 (Europski zajednički program za gospodarenje radioaktivnim otpadom) kako bi se, uz sudjelovanje civilnog društva, dinamičnije odgovorilo na nove potrebe i promjene politika u tom području.

2.18. Sve u svemu, u Programu se moraju uzeti u obzir potrebe cijelog životnog ciklusa nuklearnih materijala, tehnologija i postrojenja, uključujući opskrbu sirovinama, proizvodnju, logistiku, stavljanje izvan pogona i gospodarenje otpadom. Napredna rješenja potrebna su i za održavanje i unapređenje sigurnog rada postojećih postrojenja.

2.19. Važno je i prepoznati različite aktere koji djeluju u lancima vrijednosti i obratiti im se. Na primjer, MSP-ovi imaju ključnu ulogu u mnogim dijelovima lanaca vrijednosti povezanih s nuklearnim tehnologijama i djeluju u širokom rasponu sektora.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.6. (neenergetske primjene)

2.20. Više pozornosti trebalo bi posvetiti mogućnostima koje nuklearna znanost i tehnologije nude u mnogim sektorima u kojima nije riječ o proizvodnji električne energije, kao što su primjene ionizirajućeg zračenja u zdravstvenom, poljoprivrednom, svemirskom i industrijskom sektoru. One su relevantne i za one države članice koje ne upotrebljavaju nuklearnu energiju u svojoj kombinaciji izvora energije.

2.21. U zdravstvenom su sektoru radiološke i nuklearne tehnologije posebno važne u borbi protiv raka u svim njegovim fazama, uključujući otkrivanje, dijagnosticiranje, liječenje i skrb. Kako bi se odgovorilo na sve veću potražnju za radioizotopima u zdravstvu, potrebno je prevladati nekoliko izazova, a to su: visoka razina ovisnosti o trećim zemljama za neke ključne sirovine, starenje flote istraživačkih reaktora i kašnjenja u provedbi planova izgradnje novih te manjak usklađenosti u provedbi primjenjivih propisa u nuklearnom, farmaceutskom i prometnom sektoru u cijelom EU-u.

([5]) SL C, C/2026/883, 27.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/883/oj.
([6]) COM/2025/315 final.
([7]) *The strategic action plan by the European Alliance on Small Modular Reactors* (Strateški akcijski plan Europskog saveza za male modularne reaktore).
([8]) SL C, C/2025/110, 10.1.2025., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/110/oj.

2.22. U tom je pogledu potreban konkretan napredak u provedbi Strateškog programa za primjene ionizirajućeg zračenja u medicini (SAMIRA) i europske inicijative za dolinu radioizotopa (ERVI) u vezi s europskim planom za borbu protiv raka, među ostalim doprinosom ERVI-ja učinkovitijem smanjenju ovisnosti i izgradnji kapaciteta za nisko obogaćeni uranij visoke koncentracije (HALEU) i stabilne izotope u Europi ([9]).

2.23. Zaštita ljudi i okoliša mora se smatrati temeljem međusektorskog pristupa u cijelom Programu, i u području električne energije i u drugim područjima. Iako prevencija sigurnosnih rizika mora biti prioritet, adekvatna financijska sredstva moraju se dodijeliti i za poboljšanje pripravnosti za iznimne situacije, kao što su nesreće izazvane zračenjem. Također je ključno spriječiti i pripremiti se za sigurnosne rizike uzrokovane nezakonitim prijevozom i uporabom radioaktivnih materijala.

2.24. S obzirom na višestruku ulogu nuklearnih tehnologija u gospodarstvu i društvu, potrebno je informiranje o nuklearnim pitanjima i ciljevima i rezultatima Programa putem komunikacije i interakcije s raznim akterima civilnog društva, uključujući predstavnike poduzeća, radnika i građana općenito.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.7. (vještine i talenti)

2.25. Dostupnost vrhunskih talenata u području nuklearne energije preduvjet je da EU ostvari i zadrži snažnu ulogu u globalnom kontekstu. To se može postići obrazovanjem na visokoj razini i kreiranjem okruženja za istraživanje i inovacije kojim se promiče izvrsnost i omogućuje pristup naprednoj istraživačkoj i tehnološkoj infrastrukturi. Zajednički istraživački centar (JRC) ima ključnu ulogu u tom pogledu.

2.26. Osim toga, za uspjeh u području nuklearne energije potrebni su kvalificirani stručnjaci i radna snaga za izvršavanje praktičnih zadaća, od inspektora i radnika u proizvodnji za elektrane do medicinskog i zdravstvenog osoblja. Stoga se iz Programa moraju izdvojiti adekvatna sredstva za promicanje razvoja vještina i kompetencija, kojima se moraju dopuniti nacionalna ulaganja u obrazovanje i osposobljavanje.

2.27. Za postizanje i održavanje potrebnog načina razmišljanja, vještina i kompetencija potrebno je, uz opće informiranje, integrirati nuklearna pitanja u obrazovanje na svim razinama, od osnovnih škola do strukovnog osposobljavanja i visokog obrazovanja, uz prilagođeno stjecanje profesionalnih vještina. Obrazovanje u području STEM-a jedan je od temelja za daljnji razvoj vještina za sve osobe.

2.28. Mora se promicati i privlačnost zanimanja u području nuklearne energije, posebno za mlade, i poticati žene da se počnu baviti tim područjem. Prema analizi Međunarodne agencije za energiju ([10]) plaće u nuklearnom sektoru druge su najviše u energetskom sektoru (nakon sektora nafte i plina). Udio žena na vodećim položajima u nuklearnom sektoru pokazuje obećavajuće trendove i sada je iznad prosjeka cijelog gospodarstva i iznosi 25 %.

2.29. Jačanje suradnje među državama članicama potrebno je da bi se nadopunila nastojanja na nacionalnoj razini i stvorila sinergija i dodatne koristi u pogledu talenata i vještina. Isto vrijedi i za međunarodnu suradnju, uključujući istraživačku suradnju u cilju poboljšanja znanstvene i tehnološke izvrsnosti, kao i razmjenu stručnog znanja u praktičnim aktivnostima. Dostupnost i pristup istraživačkoj i inovacijskoj infrastrukturi na visokoj razini ključni su za poboljšanje mobilnosti i umrežavanja talenata.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.8. (pojednostavljenje)

2.30. Pojednostavljenje mora biti sveobuhvatan pristup koji se primjenjuje na sve administrativne aspekte Programa i sve faze postupka, od programa rada do postupaka prijave i dodjele. Mjere pojednostavljenja trebale bi se provoditi prvenstveno iz perspektive korisnika, osiguravajući da postupci i programi rada budu lako dostupni i razumljivi svim vrstama korisnika, uključujući MSP-ove ([11]).

([9]) SL C, C/2024/4661, 9.8.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/4661/oj.
([10]) Međunarodna agencija za energiju (IEA), *World Energy Employment 2025*.
([11]) Vidjeti također SL C, C/2026/873, 27.2.2026., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/873/oj.

2.31. Također je važno osigurati da struktura i upravljanje Programom budu jasni i pojednostavljeni, što i korisnicima pomaže u snalaženju u procedurama. Nadalje, jasna i transparentna pravila o dodjeli i ohrabrujuće opće okruženje za financiranje ključni su za potencijalne korisnike, za što je potrebno pronaći odgovarajuću ravnotežu između predvidljivosti i fleksibilnosti.

Argumenti u prilog preporuci br. 1.9. (sinergija)

2.32. U članku 7. Prijedloga uredbe predlaže se jačanje sinergije između Programa Euratoma i drugih programa EU-a, navodeći da pojedini projekt može koristiti i financiranje iz Euratoma i iz drugih europskih izvora financiranja. Pojačana sinergija među različitim instrumentima financiranja, kao što su ECF, Obzor Europa i drugi relevantni fondovi i programi EU-a, izrazito je dobrodošla. Budući da je Program povezan sa sve četiri sastavnice politike ECF-a, od čiste i digitalne tranzicije do zdravstvenih i svemirskih pitanja, trebalo bi razmotriti sinergije i koristi u svim tim područjima.

2.33. Kako bi sinergija bila održiva, financiranje se mora temeljiti na pristupu usmjerenom na rezultate, a načelo tehnološke neutralnosti mora se primjenjivati u potpunosti.

3. PREDLOŽENE IZMJENE ZAKONODAVNOG PRIJEDLOGA EUROPSKE KOMISIJE

Amandman 1.

U vezi s preporukom br. 1.3.

Izmjena članka 8. stavka 3. točke (b)

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
Članak 8. stavak 3. točka (b) zalažu se za otvoreno tržišno gospodarstvo utemeljeno na pravilima, uključujući pošteno i pravedno postupanje s pravima intelektualnog vlasništva, i za poštovanje ljudskih prava, što podupiru demokratske institucije;	Članak 8. stavak 3. točka (b) zalažu se za otvoreno tržišno gospodarstvo utemeljeno na pravilima, uključujući pošteno i pravedno postupanje s pravima intelektualnog vlasništva, i za poštovanje ljudskih prava, što podupiru demokratske institucije***, kao i poštovanje međunarodnih načela mira i sigurnosti***;

Obrazloženje

Vidjeti točku 2.11.

Amandman 2.

U vezi s preporukom br. 1.5.

Dodatni specifični cilj u članku 3. stavku 2. nakon stavka 2. točke (b)

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
	Članak 3. stavak 2. točka (b), dodatna točka ***unaprijediti istraživanja i razvoj inovativnih i sigurnih rješenja za energiju fisije, uključujući reaktorske sustave i cijeli nuklearni gorivni ciklus;***

Obrazloženje

Vidjeti točke 2.14.–2.19.

Amandman 3.

U vezi s preporukom br. 1.5.

Dodatni specifični cilj u Prilogu, nakon specifičnih ciljeva 2(a) i 2(b)

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
	Specifični cilj 2(b), dodatna točka ***Uz aktivnosti relevantne za energiju fisije navedene u okviru specifičnih ciljeva 2(c) i 2(d) (sigurnost i zaštita, gospodarenje otpadom, vještine i kompetencije)*** ***(i) podupirati razvoj tehnologija za proizvodnju energije koje se temelje na fisiji, uključujući male modularne reaktore i napredne modularne reaktore;*** ***(ii) podupirati razvoj naprednih goriva i cijelog gorivnog ciklusa;*** ***(iii) poboljšati rješenja za održavanje i nadogradnju sigurnog rada postojećih postrojenja;*** (iv) ***poboljšati stvaranje europskih ekosustava kako bi se razvila i usvojila inovativna rješenja za energiju fisije.***

Obrazloženje

Vidjeti točke 2.14.–2.19.

Amandman 4.

U vezi s preporukom br. 1.7.

Izmjena članka 3. stavka 2. točke (d)

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
Članak 3. stavak 2. točka (d) razvijati, zadržavati i iskorištavati stručno znanje i kompetencije u području nuklearnih tehnologija kroz obrazovanje i osposobljavanje te ***podupirati pristup*** najsuvremenijim istraživačkim infrastrukturama i osigurati njihovu dugoročnu održivost i operativnu izvrsnost;	Članak 3. stavak 2. točka (d) razvijati, zadržavati i iskorištavati stručno znanje i kompetencije u području nuklearnih tehnologija kroz ***informiranje,*** obrazovanje ***na svim razinama*** i osposobljavanje te ***podupiranje pristupa*** najsuvremenijim istraživačkim infrastrukturama i osigurati njihovu dugoročnu održivost i operativnu izvrsnost;

Obrazloženje

Vidjeti točke 2.25.–2.29.

Amandman 5.

U vezi s preporukama br. 1.6. i 1.7.

Dodavanje nove točke vi. u Prilogu u okviru specifičnog cilja 2(d)

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
	vi. ***informiranje o nuklearnim pitanjima i Programu putem komunikacije i interakcije s civilnim društvom, uključujući predstavnike poduzeća, radnika i građana u cjelini.***

Obrazloženje

Vidjeti točke 2.24. i 2.27.

Amandman 6.

U vezi s preporukom br. 1.2.

Dodavanje novog stavka u članku 12. nakon stavka 2.

Prijedlog Komisije	Amandman EGSO-a
	Novi stavak članka 12. nakon stavka 2. ***Odstupajući od članka 27. Uredbe [o uspostavi okvirnog programa Obzor Europa], MSP-ovima i drugim profitnim pravnim subjektima može se nadoknaditi do 100 % ukupnih prihvatljivih troškova aktivnosti u okviru Programa Euratoma u fazi istraživačkih i inovacijskih aktivnosti.***

Obrazloženje

Vidjeti točku 2.8.

Bruxelles, 18. ožujka 2026.

Predsjednik
Europskog gospodarskog i socijalnog odbora
Séamus BOLAND

PRILOG

ZAKONODAVNI OTISAK

POPIS PREDSTAVNIKA INTERESNIH SKUPINA OD KOJIH JE IZVJESTITELJ PRIMIO INFORMACIJE

Popis u nastavku sastavljen je isključivo dobrovoljno i za njega je odgovorna isključivo izvjestiteljica. Izvjestiteljica je u pripremi mišljenja TEN/864 „Program Euratoma za istraživanja i osposobljavanje za razdoblje 2028. – 2032." primila informacije od sljedećih predstavnika interesnih skupina (organizacija i/ili samozaposlenih osoba):

Organizacije i/ili samozaposlene osobe

Newcleo

nuclearеurope

Orano

Urenco